

bejdskraftens fri bevægelighed i forbindelse med udvidelsen af EU. Til orientering kan det oplyses, at de nuværende EU-lande på et hvilket som helst tidspunkt kan meddele, at man afskaffer overgangsordningerne på dette område. Det behøver ikke at ske, før udvidelsesforhandlingerne er færdiggjort. Det kan gøres så sent som dagen før den formelle optagelsesdato. Det er altså op til det enkelte land at afgøre, om man vil åbne op hurtigere end 2+3+2-ordningen. For en mere uddybende gennemgang af emnet se Arbejdsministeriets notat fra 21. juni 2001 om »EU-udvidelsen – arbejdskraftens frie bevægelighed«. Her finder man også udkastet til den danske erklæring fra juni 2001, som bekendtgør, at Danmark ikke vil benytte sig af en overgangsordning.«

I den offentlige debat om østudvidelsen er der fra flere sider advaret om, at princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed kan komme til at udgøre et alvorligt problem for bl.a. det danske arbejdsmarked.

Et velorganiseret arbejdsmarked som det danske bygger på overenskomster mellem arbejdsmarkedets parter og er bl.a. kendetegnet ved velfungerende faglige arbejdsgiverorganisationer, høj organisationsprocent blandt lønmodtagerne og en forholdsvis effektiv overvågning af, om aftalte lønninger og øvrige overenskomstvilkår overholdes. Fagbevægelsen har i Danmark traditionelt haft – og har fortsat – en meget betydningsfuld position, bl. a. ved gennem kontakt til arbejdsgiverorganisationer og til den enkelte virksomhed at kunne føre forhandling med arbejdsgiverne om løn- og ansættelsesforhold, arbejdsmiljøforhold m.v. Overenskomsterne mellem fagbevægelse og arbejdsgivere har således en afgørende betydning som middel mod løntrykkeri og vilkårlig behandling af lønmodtagere.

Dansk Folkeparti har længe peget på, at ansøgerlandene på langt sigt kan finde deres plads i EU-samarbejdet, hvis befolkningerne i de enkelte lande ved folkeafstemninger viser deres ønske herom. Men Dansk Folkeparti har også peget på, at kun få af landene i Østeuropa har tilstrækkeligt udviklede arbejdsmarkeder, økonomi m.v. til at kunne optages i EU inden for det første tiår. Det burde efter Dansk Folkepartis opfattelse være en betingelse for Østudvidelsen, at landenes økonomier, administrationer, retsvæsen, miljøbeskyttelse og grænsekontrol er på højde med de øvrige EU-landes, før der tilbydes fuldt medlemskab. Ligeledes burde der stilles klare krav om, at korruption, kriminalitet og mafiavælde skal være reduceret, før EU beslutter at optage de nye medlemsstater. Ved at ignorere eller bagatellisere de problemer, Dansk Folkeparti har peget på, eksperimenterer man med EU's

fremtid og lægger muligvis grunden til alvorlige fremtidige problemer for EU og de enkelte medlemslande.

Dansk Folkeparti er tilhænger af, at EU yder bistand til at udvikle ansøgerlandenes demokratiske funktioner og deres administrative og økonomiske infrastruktur gennem længerevarende associeringsaftaler, men finder, at ansøgerlandene selv må bære ansvaret for at udvikle markedsorienterede økonomier. Dansk Folkeparti er modstander af, at Danmarks og de øvrige EU-landes borgere skal betale prisen for ansøgerlandenes økonomiske udvikling. Der vil blive tale om en meget langvarig og umådelig ressourcekrævende opgave, der oven i købet kommer kun få år efter murens fald, fjernelsen af de kommunistiske diktaturer og sammenbruddet for de østeuropæiske landes økonomier. Den opgave, der forestår, hvis de østeuropæiske landes økonomi og samfundsliv skal løftes til et niveau, der blot nogenlunde kan sammenlignes med Vesteuropas, kan meget vel strække sig over 10-20 år eller mere, hvis den overhovedet kan løses, og det kan ikke afvises, at opgaven vil føre til, at der opstår et omfattende økonomisk tilbageslag i de nuværende medlemsstaters økonomi.

Imidlertid forceres Østudvidelsen frem af det politiske flertal i Danmark og andre EU-lande. Det er på denne baggrund, forslagsstillerne finder det bydende nødvendigt, at Danmark anmoder om en overgangsordning for arbejdskraftens fri bevægelighed efter udvidelsen af EU med en række nye stater.

3. *Presset på det danske arbejdsmarked*

Det danske arbejdsmarked vil efter forslagsstillerens mening komme under stort pres, hvis der efter Østudvidelsen sker en væsentlig tilstrømning af arbejdssøgende fra de nye medlemslande. De relativt høje danske lønninger og det sociale system kan vise sig meget tiltrækkende for lønmodtagere især fra Polen og også fra de baltiske lande, Estland, Letland og Litauen, og andre ansøgerlande. Det kan bl. a. føre til, at uorganiserede arbejdsgivere i Danmark vil ansætte uorganiseret arbejdskraft til lønninger, der er lavere end overenskomstlønningerne.

Det illegale arbejde er allerede i dag et voksende problem i Danmark, og et skøn over årets første otte måneder viser, at der i 2002 vil være 6.555 illegale arbejdere alene inden for byggebranchen, landbrug, skovbrug og gartneri.²⁾

Det danske sociale system kan komme under et generelt pres, f.eks. hvis udefrakommende arbejdstagere og deres tilflyttede familier efter nogen tids ophold i landet bliver modtagere af overførselsindkomster. Det er ikke dokumenteret af regeringen, i hvilket omfang